

Sak 18/21 - «Vikingtidsmuseet på Bygdøy» - prosjektrapport XLV til KHM's styre 27. august 2021

I perioden fra styremøtet 11. juni 2021 til 17. august 2021 har arbeidet i VTM-prosjektet hatt særlig fokus på følgende saker:

- Byggeprosjektet – samarbeid og status
- Avslutning av Utstillingsprosjektets planleggingsfase og oppstart gjennomføringsfase
- Finansiering
- Aktiviteter i KHM's delprosjekter for VTM-prosjektet

I. Byggeprosjektet – samarbeid og status

Etter sommeren er det stadig økende aktivitet på prosjektkontoret hos Statsbygg (SB), nå når flere kan være tilstede. KHM og EA oppfordrer sine ressurser til tilstedeværelse, for å styrke relasjoner på tvers i prosjektet. SB har utløst AF-gruppens opsjon på K203 (rehabilitering av eks. Vikingskipshus) og K209 (flomsikring). SB har sammen med UiO i sommer arbeidet med å ferdigstille styringsdokument for brukerutstysprosjektet (BUT). Dette er planlagt forankret i neste prosjektrådsmøte 26. august, sammen med overordnet beskrivelse av grensesnitt mellom BUT, bygg og Utstillingsprosjekt.

Statsbygg gjennomførte i februar/mars en usikkerhetsanalyse på ny kalkyle for nybygget. UiO/KHM fikk informasjon om at nye tall er høyere enn tidligere. Det er uklart hvilke konsekvenser dette eventuelt får. Saken følges opp videre gjennom Kontaktforum og i Prosjektrådet.

KHM er pt overordnet involvert i to operative prosesser sammen med SB:

1. Brukermedvirkning bygg / brukerutstyr (BUT)
2. Safeguarding of objects (SGO)

Brukermedvirkning bygg- og brukerutstysprosjekt (BUT)

BUT består pt av 10 arbeidspakker:

1. Montere
2. AV/IKT-utstyr
3. Spesialinnredning
4. Løst inventar
5. Gjenstandsbehandling
6. Belysning
7. Wayfinding
8. Fast inventar
9. Utendørs inventar
10. Sikkerhet og drift

KHM er involvert i planlegging av de ulike arbeidspakkene og arbeider sammen med EA og SB med å få oversikt over alt utstyr og videreutvikle budsjett. Det har gjennom forsommeren vært arbeidet spesielt med montere og forberedelse av konkurransegrunnlag for anskaffelse. Denne anskaffelsen blir gjennomført av Statsbygg som en forhandlet prosedyre med prekvalifisering. Utlysning for prekvalifisering ble gjort primo juli med frist 10. august. Det har meldt seg nok tilbydere til prekvalifisering og det påbegynnes nå en prosess for å velge ut tre leverandører som skal gi tilbud. Målet er å ha en leverandør av montere på plass primo 2022. Det pågår omorganisering av BUT-prosjektet. Ny prosjektleder er under avklaring internt hos SB.

Det vil bli en del brukermedvirkning også i byggeprosjektets detaljprosjektering. Det er satt fokus på planlegging av dette i kontaktforum og UiO/EA har lagd et første utkast til en brukerinvolveringsplan som SB skal kommentere på. KHM avventer plan for brukermedvirkning i byggeprosjektets detaljprosjektering.

Safeguarding of objects (SGO)

Prosjektet omfatter relokalisering av de gjenstander som kan flyttes til Økern, sikring av alle gjenstander som blir på VSH under bygging, digital dokumentasjon av gjenstander, flytting av skip, sleder og vogn inn i nytt bygg, samt etablering av nye støttesystemer. Prosjektet er delt i to, ett prosjekt hvor Statsbygg har gjennomføringsansvar for sikring av skip, sleder og vogn og KHM har ansvar for samlingens sikkerhet (SGO-SB) og ett prosjekt der KHM både har gjennomføringsansvar og ansvar for samlingens sikkerhet for resterende gjenstander på Bygdøy (SGO-KHM).

SGO-SB: Arbeid med gjennomføringsplan pågår og risikostrategi har vært gjennom ekstern vurdering. Den er nå vedtatt med de endringene som ble foreslått i lys av den eksterne vurderingen. Det er Jesper Stub Johnsen fra referansegruppen som har vært ansvarlig for den eksterne vurderingen. Entreprenør – IMENCO er nå på plass og har kommet godt inn i prosjektet. Det har blitt utarbeidet en fremdriftsplan som viser at sikringen av skip og sleder trolig ikke kan slutføres før i begynnelsen av august. SGO-SB og SGO-KHM vil sammen se på løsninger på hvordan man på best mulig måte kan legge til rette for nødvendig tilgang og arbeid på sleder i februar 2022 for å kunne sikre fremdrift i SGO-SB. KHM har fått endelig tilbakemelding på ekstra konservatorbehov knyttet til sikring av skip og sleder forut for byggestart. KHM har også fått tilbakemelding fra Maritimt Museum på en av deres konservatorer vil være tilgjengelige for SGO-SB i den aktuelle perioden som løper fra midten av januar og til ferdigstilling i begynnelsen av august. 30.juni fikk KHMs ressursgruppe (Håkon Glørstad, David Hauer, Susan Braovac, Jan Bill, Guro Hjulstad og Ingrid Louise Flatval) en presentasjon av konsept for flytting av skip og sleder. Planen er at konsept og metode kommer til endelig beslutning i begynnelsen/midten av september.

SGO-KHM: Arbeidet med å revidere, dokumentere, tilstandsvurdere og pakke gjenstandene i fjerdefløy går som planlagt. Arbeidet med å demontere vognen er godt i gang. Det har blitt gjennomført en ny vurdering av behov knyttet til 3D dokumentasjon som har resultert i en omforent plan. Dette innebærer at behovet for fotogrametri er redusert betraktelig. Dialog rundt utlån av småbåtene pågår, både Maritimt Museum og Moesgård Museum ønsker å låne inn disse gjenstandene under byggeperioden og det er nå varslet at

begge museene ønsker å låne småbåtene fra oktober. Det er svært positivt da vi slipper å utrede muligheter for mellomlagring av båtene.

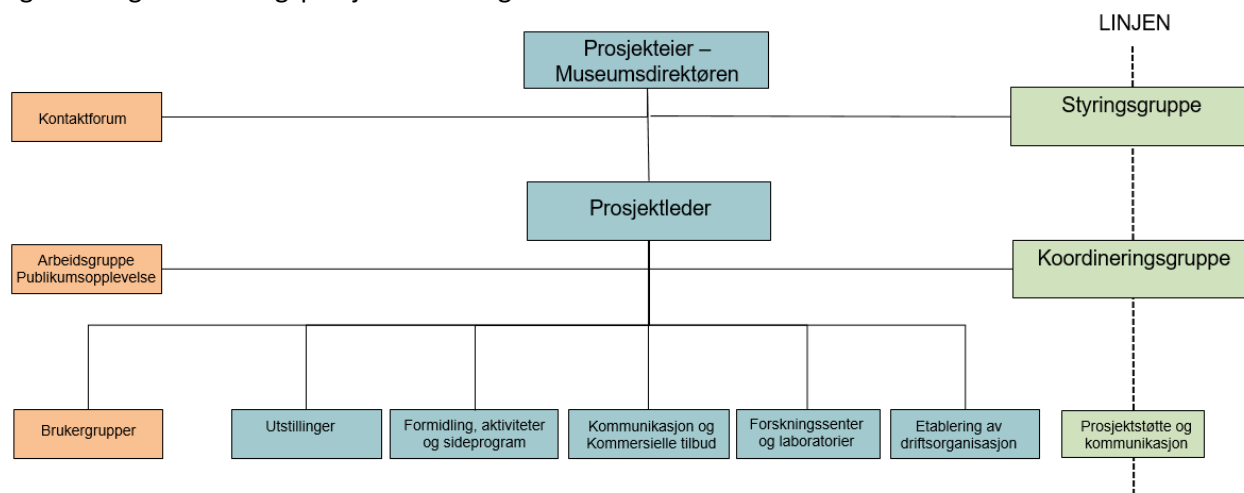
Det er fortsatt uenighet rundt kostnadsansvar knyttet til en rekke prosesser i SGO. Det er utarbeidet et notat som beskriver de ulike kostnadene og vår til nærming til ansvarsfordeling med referanse til vedtatte styringsdokumenter og tidligere innspill og dialog beskrevet i KS2.

II. Avslutning av utstillingsprosjektets planleggingsfase og oppstart gjennomføringsfase

Utstillingsprosjektet avsluttet planleggingsfasen før sommerferien 2021 og har nå gått over i gjennomføringsfasen (godkjent i KHM's styringsgruppe 25. juni). Planleggingsfasen er oppsummert i en rekke leveranser som danner grunnlag for videre arbeid i Utstillingsprosjektets delprosjekter. Det er pt fem delprosjekter i UiO/KHM's Utstillingsprosjekt:

1. Utstillinger
2. Formidling, aktiviteter og sideprogram
3. Kommunikasjon og kommersielle tilbud
4. Forskningscenter og laboratorier
5. Etablering av driftsorganisasjon

Organisering av Utstillingsprosjektet fra august 2021:

Sara jensen er fra 16. august ansatt i UPS som formidlingsansvarlig for VTM og vil lede delprosjekt «Formidling, aktiviteter og sideprogram». Sara kommer nærmest fra Moesgård Museum.

Det er planlegges for en utlysning for anskaffelse av leverandør for detaljering, produksjon og installasjon av de permanente utstillingene. KHM har gjennom våren 2021 samarbeidet med UiOs seksjon for innkjøp om planleggingen av anskaffelse til permanente utstillinger. Kluge Advokatfirma (KA) har i denne prosessen bidratt som juridisk rådgiver. Seksjon for innkjøp har ikke kapasitet til å bistå KHM med de ressurser som kreves for gjennomføring av denne store anskaffelsen (ca 150 mill. kr). KHM har også undersøkt muligheten for bistand fra innkjøpere hos UiOs Eiendomsavdeling. Ikke heller de har kapasitet på nåværende tidspunkt.

Utstillingsprosjektet ved UiO/KHM har derfor sett på alternative løsninger for å gjennomføre anskaffelsen og har landet på en løsning der SB bistår med anskaffelsesfaglig rådgivning og Kluge Advokatfirma bistår med anskaffelsesrettslig rådgivning. SB kunngjør og følger opp anskaffelsen på vegne av UiO/KHM og UiO/KHM er avtaleeier. Både UiO og Statsbygg tror denne løsningen kan gi verdifulle synergier ettersom det vil være mange gjensidige avhengigheter mellom byggeprosjektet, utstillingsprosjektet og BUT. Det planlegges for at anskaffelsen lyses ut i månedsskiftet september/oktober, og at leverandør til permanente utstillinger kan kontraheres i første kvartal 2022.

III. Finansiering

KHMs finansieringsbehov for realisering av prosjektet nytt Vikingtidsmuseum ble behandlet og godkjent i styret i UiO, 23. juni 2021. Dette gjelder finansiering av basisutstillinger og kompensasjon for inntektsbortfall ved stenging av Vikingskipshuset. Basisutstillinger er finansiert med 81, 9 mill. kr. (inkludert tildeling på 4,5 mill. kr. for 2021). Inntektsbortfallet er finansiert med 44, 1 mill. kr. pr. år. Perioden for stengt museum er satt til 5 år.

Det ble ultimo juni inngått en avtale mellom UiO og Eilif Holtes allmennyttige fond om en donasjon med en ramme på 200 mill. kr. til finansiering av opplevelseskonsepter i det nye Vikingtidsmuseet.

Med finansiering av basisutstillinger fra UiO, donasjon til realisering av planlagte opplevelseskonsepter, støtte fra Sparebankstiftelsen DNB for et eget opplegg for barn og unge, samt KHMs egeninnsats anses nå arbeid med prosjektets utstillinger og formidlingsløsninger for fullfinansiert.

Finansiering av CT-skanner er fortsatt uavklart. Dette er beregnet til 20 mill. kr.

IV. Arbeid i KHMs delprosjekter

KHMs interne arbeid i delprosjektgruppene er fokusert på å avslutte planleggingsfasen og forberede seg på oppstart av gjennomføringsfasen.

Delprosjekt nye utstillinger (DNU) arbeidet vår/sommer 2021 med tre hovedspor for de faglige leveransene (1/ beskrivelse av faglig innhold i synopsis og forskningsoversikter, 2/ masterplan med overordnede visualiseringer og beskrivelser av intensjoner, og 3/ Beskrivelse av totalopplevelsen i de permanente utstillingene og opplevelseskonsepter for utstillingenes ulike opplevelsesområder). Arbeidet er gjennomført i samarbeid med det tyske utstillingsdesignbyrået Atelier Brückner. Dette arbeidet er nå avsluttet og oppsummert i rapporter og notater som videreføres inn i videre arbeid i gjennomføringsfasen.

Det er sammen med leverandøren Logic Interactive utviklet en prototype for å teste ut interaktive formidlingsformer på hvordan 3D-modeller av gjenstander kan tilgjengeliggjøres for publikum i utstillingen. Dette er en installasjon som vil testes ut mot publikum (planlagt i VSH før stenging av museet og i HM senere).

«Den store vikingreisen» (museets hovedsatsning mot barn og unge) arbeider sammen med det nederlandske firmaet IJsfountain. Konseptfasen oppsummeres nå i august og det skrives synopsis på innhold gjennom høsten.

Det ble før sommeren gjennomført to faglige seminarer rundt tverrfaglige HumSam-perspektiver sammen med KHM's forskningsråd. Dette var et vellykket initiativ for å få en bredere faglig forankring og få innspill til videre arbeid med det faglige innholdet. VTM-prosjektet arbeider videre med å skape strukturer for bredere involvering av UiO.

Delprosjekt forskningssenter vikingtid (DFV) har hatt veldig lite aktivitet i det siste. Delprosjektet er omorganisert og gjennomføringsfasen starter opp i august 2021.

Delprosjekt kommunikasjon, branding og kommersiell profil (DBK) har sammen med Identio AS utviklet en merkevarestrategi. Det er inngått avtale med Bleed AS for videre utvikling av VTMs visuelle profil. I samarbeid med kommunikasjonsgruppen ved KHM (UPS) planlegges det utvikling av en første versjon av nettside til Vikingtidsmuseet.

Delprosjekt organisering, bemanning og finansiering (DBF) har til videre ingen aktivitet. Det arbeides med å avklare rammene for drift av Vikingtidsmuseet og det er etablert en prosjektgruppe under ledelse av UiO/EA, der også KHM deltar (assisterende museumsdirektør og VTM-prosjektleder). Prosjektgruppen skal utarbeide rammer for drift og en finansieringsmodell til oktober 2021. Rammer for drift og finansieringsmodell godkjennes av en egen styringsgruppe for dette (Assisterende universitetsdirektør, Museumsdirektør, Eiendomsdirektør).

V. VTM-prosjektets møter/reiser juni 2021 – august 2021.

Følgende møter/reiser har vært gjennomført i perioden:

- Et (1) møte i *UiOs styrings- og koordineringsgruppe for VTM-prosjektet.*
- Et (1) møte i *KHM's styringsgruppe for VTM-prosjektet.*
- To (2) møter i *Kontaktforum* (felles koordineringsorgan SB, UiO/EA og KHM for VTM-prosjektet).

Det er løpende virksomhet i KHM's egen prosjektorganisasjon; koordineringsgruppen, delprosjektgrupper og særmøter tilknyttet de ulike aktiviteter i delprosjektgruppene.

Det har i perioden ikke vært holdt møter i *Prosjektrådet* (VTM-prosjektets høyeste organ med repr. fra SB, UiO, KHM og departementene).